

AGRĪNAS INTERVENCES PROGRAMMA:

MŪSDIENĪGA ĀRSTĒŠANA
MULTIPROFESIONĀLĀ KOMANDĀ

Kas ir Agrīnas intervences programma (AIP)?

Agrīnas intervences programma (AIP) ir efektīva ārstēšanas metode, kas nodrošina pacientu ārstēšanas pēctecību psihiskās veselības aprūpes sistēmā starp stacionāru un ambulatorajiem pakalpojumiem.

Agrīnas intervences programmas mērķis ir radīt iespēju Jums labāk justies un atveseļoties psihiskās veselības speciālistu uzraudzībā un klātbūtnē, kā kopīgu rezultātu saredzot labāku funkcionēt darbā, skolā un uzlabotu dzīves kvalitāti. Programmas uzdevums ir atbalsta sniegšana Jums un Jūsu ģimenei programmas ietvaros paredzētajās ģimenes sesijās.

NPVC nodrošinātās AIP komandas sastāvā ir psihiatrs, māsa, klīniskā psiholoģe, mūzikas terapeite un aprūpes koordinators. Programmas ilgums ir 6 mēneši. Tā ir valsts atmaksāta programma pacientiem ar psihotiskiem traucējumiem.

**Programmas mērķi,
ko paredzēts sasniegt:**

- Kontrolēt saslimšanu ar labāko pieejamo ārstēšanu
- Nepieļaut slimības paasinājumus un atkārtotas psihozes
- Atgriezties normālā dzīves ritmā

Pacienti, kam paredzēta AIP NPVC ambulatorajā nodaļā:

- Pacienti, kuriem diagnosticēti šizofrēniskā spektra traucējumi (F20 un F23) ar vienu psihotisko epizodi pēdējo trīs gadu laikā, kas ārstēta stacionārā.
- Pacienti, kuriem nav aktīvas norises narkoloģiskas saslimšanas.
- Pacienti, kuriem ir NVD līguma ārsta psihiatra u27 nosūtījums no visas Latvijas teritorijas.
- Pacientu ar nepieciešamajām indikācijām (bez dziļas negatīvas simptomātikas, t.sk. bez kognitīviem traucējumiem, bez terapeitiski rezistentas simptomātikas), kur slimība sākusies pēdējo 3 gadu laikā, piemērotība AIP var tik izvērtēta NPVC ārstu konsijā.

Pacienta ceļš uz agrīno intervences programmu:

1. Pacients ir piedzīvojis vienu psihozes epizodi (F20 un F23 spektrs) pēdējo 3 gadu laikā un tam nav aktīvas norises narkoloģiskas saslimšanas.
2. Pēc kontakta ar NVD līgumu ārsts psihiatru, kas ir noteicis pacienta atbilstību un nepieciešamību pēc programmas, tiek aizpildīta u27 forma un notiek sazināšanās ar AIP komandu.
3. Saziņas laikā koordinators tiek informēts par pacientu un tā kontaktinformāciju.
4. AIP Koordinators sazinās ar pacientu un vienojas par tikšanās laiku.

Praktisks ieteikums: psihiatrs sarunas laikā var palūgt pacienta telefona numuru, lai nodotu to AIP komandai. Mēs paši pacientam piezvanīsim un visu paskaidrosim!

**Jo ātrāk vērsies pie
palīdzības pie psihiatra,
un rūpīgāk ievēro
rekomendācijas,
jo labāks būs ārstēšanas
rezultāts!**

Pazīmes, kad jāsazinās ar AIP:

1. Ārkārtīgs nogurums vai tieši otrādi bezmiegs naktīs.
2. Domāšanas grūtības, nespēja pieņemt loģiskus lēmumus, koncentrēties, pildīt vienkāršus uzdevumus.
3. Izmaiņas domās, svešas, kontrolējošas vai pavēlošas domas.
4. Sāc piedzīvot lietas, kas ir ārpus normālām parādībām - redzes un dzirdes halucinācijas.
5. Nespēja izjust prieku, norobežošanās no aktivitātēm, izolēšanās no dzīves.
6. Pasliktinās attiecības ar citiem cilvēkiem, nespēja uzturēt, veidot sarunas, kļūsti naidīgs un agresīvs pret apkārtējiem.

ATCERIES!

1. Psihotisku traucējumu cēloņi ir multifaktoriāli t.sk. bioloģiski un ģenētiski cēloņi , līdz ar to arī ārstēšanai jāspēj aptvert visus palīdzības aspektus- mūsdienīgu farmakoloģisko ārstēšanu apvienojot ar psihosociālu ārstēšanu (psihoterapeitiskas tehnikas, ģimenes psihoemocionālais atbalsts un izglītošana par saslimšanu).
2. Neviens nav vainīgs konkrētā cilvēka saslimšanā, bet ir svarīgi apzināties, ka daudzi var palīdzēt - psihiatri, medicīnas profesionāļi, tuvinieki - ģimene un draugi.
3. Slimības paasinājumi var sākties bez redzama iemesla, vai arī tos var provocēt dažādi notikumi dzīvē - stress, pārdzīvojumi, izmaiņas dzīvē un atkarības vielu, īpaši marihuānas, lietošana.
4. Psihotiskie traucējumi nekad "paši no sevis nepāries" - rūpējies par savu veselību un vienmēr dodies pie psihiatra, ja novēro izmaiņas savā veselībā.

NEAIZMIRSĪSIM PAR MEDIKAMENTIEM!

Lai veidotu veiksmīgu dzīvi - gan attiecības ar citiem cilvēkiem, gan sasniegtu panākumus darbā un skolā, ir nepieciešama regulāra medikamentu lietošana!

Visiem medikamentiem, pat pretklepus zālēm, ir **blakusparādības!**

Lūdzu, sazinies ar ārstu, ja novēro:

- Muskuļu krampjus un nemieru kājās
- Kustību traucējumus (trīcēšana, raustīšanās)
- Sausumu mutē, neskaidru redzi
- Urinēšanas traucējumus
- Grūtības seksuālajā dzīvē
- Izmaiņas menstruālajā ciklā

Mūsdienās ir iespēja izvēlēties no vairākiem moderniem medikamentiem, sadarbībā ar psihiatru, Jums tiks individuāli pielāgots vispiemērotākais medikaments un noteikta mazākā klīniski efektīvā deva.

Jo atklātāks būs pret psihiatru, jo būs iespēja izvēlēties labāk piemērotu ārstēšanu!

Veiksmīgas ārstēšanas noslēpums ir aktīva
sadarbība starp Jums un mums.

Darbosimies ārstēšanas procesā kopā!

KONTAKTI:

Nacionālais psihiskās veselības centrs

Agrīnas intervences programma

Tvaika iela 2, Rīga, LV- 1005

telefons: 26169409

e-pasts: zanete.korde@npvc.lv

NPVC

2025